

De Bartenswei

De Bartenswei die loopt vanaf een splitsing uit de Grytmanswei door naar Bollingawier, een buurtschap dat behoort onder Oosternijkerk. De huidige weg kreeg in 1975 met de ruilverkaveling haar huidige tracé vanaf de Grytmanswei. Voor die tijd begon de weg bij de zogenaamde Twadde barten, en had de naam Bartenswei, en Bollingawiersterwei tot de dorpsgrens. Vanouds was er een weg die van de Singel liep bij de vaart langs, waar nu de familie Opdam woont, en na het passeren van nog twee woningen afboog naar de hoek van de Grytmanswei waar nu de familie Jacob de Jong woont. Vanouds had deze weg de naam Kloosterweg naar het gelijknamige Kloostercomplex Sion aan de Singel (1180-1580).

De benaming Bartenswei is ontleend aan de zogenaamde 'Barten' die vanaf Sion een verbinding waren over de Niawierster opvaart. Dit waren in het begin 'barten' die weggeschoven konden worden, om scheepvaart verkeer van en naar de dorpsHAVEN van Niawier mogelijk te maken. Rond 1915 werden er twee vaste bruggen, met een doorvaart hoogte van ruim twee meter gebouwd. Dit hield wel in dat er aan beide zijden verhoogde aan- en afvoer opritten gemaakt dienden te worden. Overigens kwam er ook een vaste brug over de vaart aan de weg die nu Pypsterwei heet. Het is ook pas in 1919 dat de huidige Bartenswei zijn verharding kreeg, daarvoor was het een

echte landweg die bij herfst en winter slecht begaanbaar was. Veel van deze landwegen hadden vaak een naastgelegen voetpad, dit om de diepe karresporen met water te kunnen ontwijken. De moderne ligbox boerderij waar nu de familie Snijder woont draagt nog de oude naam 'De Slypstien'. Deze is genoemd naar een eerdere boerderij die ± 150 meter verderop was gelegen vanaf de huidige weg, met nog een gardenierswoning. In de oude florenkohieren komt de naam 'Slypstede' voor, mogelijk was deze soms alleen per 'slyptrog' bereikbaar. Dit alles onder het nodige voorbehoud. Ook is er sprake geweest van de grote en de kleine 'Slijpsteen'. In de in 1915 gebouwde stelp, nu een fraaie woonboerderij aan de rechterkant van de weg waar nu de familie Jaap Jansen woont, was daarvoor sprake van een eerdere woning aan de andere kant van de weg.

Laatste bewoners waren de familie Doede Mients de Vries met zijn vrouw Aaltje die deze nieuwe woning hebben gebouwd. Ook de naam van Rinse de Vries bijgenaamd 'Rinse Tram' werd hierbij genoemd. Deze zou dermate hard kunnen lopen dat hij de paardentram kon bijhouden. Door brand werd hun eerdere woning verwoest en is op deze plek niet weer opgebouwd. Het verhaal wil dat tijdens de brand de man het huisraad probeerde te redden maar dat de vrouw dit even snel weer naar binnen bracht. Volgens overlevering lag het huis op de grens van Niawier en Oosternijkerk, en werd gebouwd in 1904 en had het stuk land de naam 'Alde Taaie'. Toen de woning niet herbouwd is werd het huissteed weer bij het land gevoegd, vandaar dat toen aan de andere kant van de weg de huidige stjelp gebouwd is.

De grensscheidingsloot heeft de naam 'Galgensloot', deze kwam van af de rivier de 'Peasens' achterlangs de z.g. Oare Healen' bij Niawier door naar de Grientereed, onder de Mearswei langs via het Ald Mear uit in de Súd Ie. Met drie zogenaamde 'slúkes' had het duidelijk een water-regulerende functie. Net als 'It Jellegat' om het waterpeil tussen Oost en Westdongeradeel te regelen, dat een belangrijke functie had en veel onderling overleg, soms irritatie vergde tussen de belanghebbenden. Een conclusie mag zijn dat de naam van de Bartenswei een lange en rijke historie levendig houdt.

Bron: Publicatie in "Doarpskrante fan Nijewier - Wetsens"

Met dank voor de informatie van Pier Doekes Prins, Rein Tolsma, en Andries Gerrits Brouwer.

Jan Walda

Copyright © Jan Walda

Bron: Publicatie in "Doarpskrante fan Nijewier - Wetsens"